

Suvestinė redakcija nuo 2019-12-20

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [49-1617](#), i. k. 1042250ISAK000V-146

Nauja redakcija nuo 2019-12-20:

Nr. [V-1476](#), 2019-12-18, paskelbta TAR 2019-12-19, i. k. 2019-20609

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 54:2019
„GYDYTOJAS OTORINOLARINGOLOGAS“ PATVIRTINIMO**

2004 m. kovo 23 d. Nr. V-146

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo 4 straipsnio 4 dalimi:

1. T v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 54:2019 „Gydytojas otorinolaringologas“ (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

JUOZAS OLEKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2004 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. V-146
(Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2019 m. gruodžio 18 d.
įsakymo Nr. V-1476
redakcija)

LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 54:2019 „GYDYTOJAS OTORINOLARINGOLOGAS“

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos medicinos norma MN 54:2019 „Gydytojas otorinolaringologas“ (toliau – Lietuvos medicinos norma) nustato gydytojo otorinolaringologo veiklos sritis, teises, pareigas ir kompetenciją.
2. Lietuvos medicinos norma privaloma gydytojams otorinolaringologams, dirbantiems Lietuvos Respublikoje, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų kvalifikaciją bei kontroliuojančioms jų veiklą.
3. Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:
 - 3.1. **Gydytojas otorinolaringologas** – medicinos gydytojas, įgijęs gydytojo otorinolaringologo profesinę kvalifikaciją.
 - 3.2. **Gydytojo otorinolaringologo praktika** – gydytojo otorinolaringologo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją atliekama asmens sveikatos priežiūra, apimanti vaikų ir suaugusiųjų ausų, nosies ir gerklės ligų priežastis, diagnostiką, gydymą ir profilaktiką.
 - 3.3. **Otorinolaringologija** – medicinos mokslo ir praktikos sritis, nagrinėjanti vaikų ir suaugusiųjų ausų, nosies ir gerklės, susijusių galvos ir kaklo sričių sandarą, funkcijas, ligų priežastis, diagnostiką, gydymą ir profilaktiką.
 - 3.4. Kitos Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos kituose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.
4. Teisę verstis gydytojo otorinolaringologo praktika turi asmuo, Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo nustatyta tvarka įgijęs gydytojo otorinolaringologo profesinę kvalifikaciją ir turintis galiojančią medicinos praktikos licenciją verstis medicinos praktika pagal gydytojo otorinolaringologo profesinę kvalifikaciją.
5. Gydytojo otorinolaringologo profesinę kvalifikaciją įgyjama baigus universitetines medicinos studijas ir otorinolaringologijos rezidentūrą. Užsienyje įgyta gydytojo otorinolaringologo profesinę kvalifikaciją pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ir kitų profesinių kvalifikacijų pripažinimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.
6. Gydytojas otorinolaringologas verčiasi gydytojo otorinolaringologo praktika Lietuvos Respublikoje tik asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje galiojančią įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją teikti otorinolaringologijos paslaugas ir (ar) kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų, reguliuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, reikalavimus kartu su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais turi teikti ir gydytojas otorinolaringologas.
7. Gydytojas otorinolaringologas dirba savarankiškai, bendradarbiaudamas su sveikatos priežiūros ir kitais specialistais.

8. Gydytojas otorinolaringologas otorinolaringologijos paslaugas teikia vaikams ir suaugusiesiems.

9. Gydytojas otorinolaringologas vadovaujasi asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, Lietuvos medicinos norma, asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis ir savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS TEISĖS

10. Gydytojas otorinolaringologas turi teisę:

10.1. verstis gydytojo otorinolaringologo praktika Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų, reguliuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

10.2. išrašyti receptus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymo Nr. 112 „Dėl Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

10.3. išduoti medicininius ar sveikatos pažymėjimus (pažymas) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

10.4. pagal kompetenciją konsultuoti pacientus, fizinius ir juridinius asmenis;

10.5. atsisakyti teikti sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

10.6. nustatyti asmens mirties faktą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka;

10.7. tvarkyti paciento asmens duomenis, įskaitant sveikatos duomenis, vykdant Lietuvos medicinos normoje nurodytą veiklą, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių pacientų asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka.

11. Gydytojas otorinolaringologas turi ir kitų teisių, nustatytų kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką.

III SKYRIUS PAREIGOS

12. Gydytojas otorinolaringologas privalo:

12.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą;

12.2. pagal savo kompetenciją, nurodytą Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, licenciją tirti, diagnozuoti ir gydyti ligas, būkles ir sveikatos sutrikimus bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

12.3. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais siųsti pacientą konsultuotis ir (ar) gydytis pas atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;

12.4. bendradarbiauti su sveikatos priežiūros ir kitais specialistais, dalyvaujantys atliekant tyrimo, diagnostikos ir gydymo veiksmus;

12.5. propaguoti sveiką gyvenseną, rekomenduoti ir dalyvauti organizuojant ligų ir sveikatos sutrikimų profilaktikos, sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

12.6. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

12.7. pagal kompetenciją vykdyti privalomas sveikatos programas;

12.8. laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia; kitiems asmenims ši informacija gali būti atskleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka;

12.9. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

12.10. laikytis licencijuojamos sveikatos priežiūros specialisto veiklos sąlygų;

12.11. tvarkyti gydytojo otorinolaringologo praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

12.12. paaiškinti gydytojo otorinolaringologo praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

12.13. taikyti Lietuvos Respublikoje tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;

12.14. naudoti tik teisės aktų, reguliuojančių medicinos priemonių (prietaisų) naudojimą, reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis. Užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai) būtų naudojamos šiame papunktyje nurodytų teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;

12.15. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

13. Gydytojo otorinolaringologo profesinę kompetenciją sudaro žinios ir gebėjimai, kurie įgyjami baigus gydytojo otorinolaringologo profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas bei nuolat tobulinant įgytą profesinę kvalifikaciją atsižvelgiant į medicinos mokslo ir praktikos pažangą.

14. Gydytojas otorinolaringologas turi žinoti:

14.1. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

14.2. medicinos statistikos pagrindus;

14.3. sveikatos draudimo pagrindus;

14.4. sveikatos teisės pagrindus;

14.5. darbo saugos principus;

14.6. asmens duomenų apsaugos principus.

15. Gydytojas otorinolaringologas turi mokėti naudotis informacinėmis ir ryšio technologijomis.

16. Gydytojas otorinolaringologas turi išmanyti:

16.1. saugos darbe reikalavimus;

16.2. medicinos etikos ir deontologijos principus;

16.3. bendruosius sveikatos priežiūros organizavimo principus;

16.4. pagrindinius slaugos reikalavimus;

16.5. bendruosius otorinolaringologinės pagalbos organizavimo principus;

16.6. otorinolaringologinės sistemos ir jos atskirų dalių vystymąsi, morfologiją, fiziologiją ir patologiją;

16.7. otorinolaringologinių ligų epidemiologiją, patogenezę, etiologiją, klasifikaciją, rizikos veiksnius, simptomatiką, diagnostikos ir gydymo metodus, profilaktikos principus;

16.8. vaistinių preparatų klinikinę farmakologiją;

16.9. otorinolaringologinėmis ligomis sergančių pacientų medicininės reabilitacijos principus;

16.10. otorinolaringologinių pacientų laikinojo ir pastovaus nedarbingumo pagrindus;

16.11. profesinės otorinolaringologinės patologijos pagrindus;

16.12. įrodymais pagrįstos medicinos principus, metodinių rekomendacijų taikymą praktikoje.

17. Gydytojas otorinolaringologas turi gebėti:

17.1. dirbti savarankiškai ir komandoje su kitais specialistais;

17.2. bendrauti su pacientu ir jo artimaisiais;

17.3. surinkti anamnezę, įvertinti bendrą paciento somatinę būklę;

17.4. atlikti klinikinį otorinolaringologinį ištyrimą ir interpretuoti jo rezultatus;

17.5. pagal kompetenciją skirti ir vertinti (kliniškai interpretuoti) laboratorinių, morfologinių, radiologinių ir kitų tyrimų rezultatus pagal sudarytą paciento ištyrimo ir gydymo planą;

17.6. vertinti gydymo efektyvumą;

17.7. pacientui ir jo artimiesiems priimtinu būdu paaiškinti ligos pobūdį, diagnostikos, gydymo bei sveikatos priežiūros principus.

18. Gydytojas otorinolaringologas turi diagnozuoti ir gydyti šias ligas ir sveikatos sutrikimus (kodai pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtąjį pataisytą ir papildytą leidimą „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM), patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. V-164 „Dėl Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) įdiegimo“):

18.1. piktybinius navikus pagal kompetenciją daugiadalykės gydytojų komandos sprendimu:

18.1.1. burnos ertmės ir ryklės piktybinius navikus, C01–C14;

18.1.2. nosies ertmės ir vidurinės ausies piktybinį naviką, C30;

18.1.3. prienosinių ančių piktybinį naviką, C31;

18.1.4. gerklų piktybinį naviką, C32;

18.1.5. ausies ir išorinės ausies landos piktybinę melanomą, C43.2;

18.1.6. kitų ir nepatikslintų veido dalių piktybinę melanomą, C43.3;

18.1.7. ausies ir išorinės ausies landos odos piktybinį naviką, C44.2;

18.1.8. kitų ir nepatikslintų veido dalių odos piktybinį naviką, C44.3;

18.1.9. galvos ir kaklo odos piktybinį naviką, C44.4;

18.1.10. galvos, veido ir kaklo periferinių nervų piktybinį naviką, C47.0;

18.1.11. galvos, veido ir kaklo jungiamojo ir minkštųjų audinių piktybinį naviką, C49.0;

18.1.12. akiduobės piktybinį naviką, C69.6;

18.1.13. akies ir akies priedų išplitusį piktybinį naviką, C69.8;

18.1.14. akies piktybinį naviką, nepatikslintą, C69.9;

18.1.15. galvos smegenų dangalų piktybinį naviką, C70.0;

18.1.16. uoslės nervo piktybinį naviką, C72.2;

18.1.17. regos nervo piktybinį naviką, C72.3;

18.1.18. prieangio ir sraigės (klausos) nervo piktybinį naviką, C72.4;

18.1.19. skydliaukės piktybinį naviką, C73;

18.2. lūpos, burnos ertmės ir ryklės karcinomą *in situ*, D00.0;

18.3. gerklų karcinomą *in situ*, D02.0;

18.4. kitų kvėpavimo sistemos dalių karcinomą *in situ*, D02.3;

18.5. ausies ir išorinės ausies landos melanomą *in situ*, D03.2;

18.6. kitų ir nepatikslintų veido dalių melanomą *in situ*, D03.3;

18.7. ausies ir išorinės ausies landos odos karcinomą *in situ*, D04.2;

18.8. kitų ir nepatikslintų veido dalių odos karcinomą *in situ*, D04.3;

18.9. burnos ertmės ir ryklės gerybinį naviką, D10;

18.10. didžiųjų seilių liaukų gerybinį naviką, D11;

18.11. vidurinės ausis, nosies ertmės ir prienosinių ančių gerybinį naviką, D14.0;

18.12. gerklų gerybinį naviką, D14.1;

18.13. kaukolės ir veido kaulų gerybinį naviką, D16.4;

- 18.14. galvos, veido ir kaklo odos bei poodinio audinio riebalinio audinio gerybinį naviką, D17.0;
- 18.15. galvos, veido ir kaklo jungiamojo ir kitų minkštųjų audinių gerybinį naviką D21.0;
- 18.16. ausies ir išorinės ausies landos melanocitinį apgamą, D22.2;
- 18.17. kitų ir nepatikslingų veido dalių melanocitinį apgamą, D22.3;
- 18.18. ausies ir išorinės ausies landos odos gerybinį naviką, D23.2;
- 18.19. kitų ir nepatikslingų veido dalių odos gerybinį naviką D23.3;
- 18.20. akiduobės gerybinį naviką, nepatikslingą, D31.6, daugiadalykės gydytojų komandos sprendimu;
- 18.21. skydliaukės gerybinį naviką, D34;
- 18.22. limfmazgių gerybinį naviką, D36.0;
- 18.23. periferinių nervų ir autonominės nervų sistemos gerybinį naviką, D36.1;
- 18.24. kitų patikslingų lokalizacijų gerybinį naviką, D36.7;
- 18.25. lūpos, burnos ertmės ir ryklės neaiškos ar nežinomos eigos naviką, D37.0;
- 18.26. gerklų neaiškos ar nežinomos eigos naviką, D38.0;
- 18.27. miego apnėją, G47.3;
- 18.28. obstrukcinį miego apnėjos sindromą, G47.32;
- 18.29. kitokią miego apnėją, G47.39;
- 18.30. miego sutrikimus, nepatikslingus, G47.9;
- 18.31. Belo (Bell) paralyžių, G51.0;
- 18.32. ašarų kanalėlių stenozę ir nepakankamumą, H04.5;
- 18.33. ausies ir speninės ataugos ligas, H60–H95;
- 18.34. ūminį nazofaringitą (peršalimą), J00;
- 18.35. ūminį sinusitą, J01;
- 18.36. ūminį faringitą, J02;
- 18.37. ūminį tonzilitą, J03;
- 18.38. ūminį laringitą, J04.0;
- 18.39. ūminį laringotracheitą, J04.2;
- 18.40. ūminį obstrukcinį laringitą (krupą) ir epiglotitą, J05;
- 18.41. ūmines kelias vietas pažeidžiančias ir nepatikslingas vietas viršutinių kvėpavimo takų infekcijas, J06;
- 18.42. kitas viršutinių kvėpavimo takų ligas J30–J39;
- 18.43. viršutinių kvėpavimo takų uždegimą, sukeltą įkvėptų cheminių medžiagų, dujų, dūmų ir garų, neklasifikuojamą kitur, J68.2;
- 18.44. tracheostomos funkcijos sutrikimą, J95.0;
- 18.45. subglotinę stenozę, išsivysčiusią po procedūrų, J95.5;
- 18.46. seilių liaukos fistulę, K11.4;
- 18.47. seilių liaukos akmenligę (sialolitiazę), K11.5;
- 18.48. seilių liaukos mukocelę, K11.6;
- 18.49. kitas seilių liaukų ligas, K11.8;
- 18.50. seilių liaukų ligą, nepatikslingą, K11.9;
- 18.51. gastroezofaginio reflukso ligą be ezofagito, K21.9;
- 18.52. įgimtos ausies formavimosi ydas, sutrikdančias klausą, Q16;
- 18.53. kitas įgimtos ausies formavimosi ydas, Q17;
- 18.54. žiaunų lanko (branchialinį) sinusą, fistulę arba cistą, Q18.0;
- 18.55. preaurikulinį (prieausinį) sinusą ir cistą, Q18.1;
- 18.56. kitas įgimtas patikslingas veido ir kaklo formavimosi ydas, Q18.8;
- 18.57. įgimtas nosies formavimosi ydas, Q30;
- 18.58. įgimtas gerklų formavimosi ydas, Q31;
- 18.59. daugines įgimtas egzostoze, Q78.6;
- 18.60. kitą patikslingą naujagimio kvėpavimo patologiją, P28.89;
- 18.61. kraujavimą iš nosies, R04.0;

- 18.62. kraujavimą iš gerklės, R04.1;
- 18.63. dispnėją (dusulį), R06.0;
- 18.64. stridorą (švilpesį), R06.1;
- 18.65. kvėpavimą pro burną, R06.5;
- 18.66. svaigulį ir galvos sukimasį, R42;
- 18.67. uoslės ir skonio sutrikimus, R43;
- 18.68. balso pakitimus, R49;
- 18.69. nosies žaizdą, S01.2;
- 18.70. ausies ir klausos struktūrų žaizdą, S01.3;
- 18.71. skruosto ir smilkininio apatinio žandikaulio sąnario srities žaizdą, S01.4;
- 18.72. kaukolės pamato lūžimą, S02.1;
- 18.73. nosies kaulų lūžimą, S02.2;
- 18.74. skruostikaulio ir viršutinio žandikaulio lūžimą, S02.4;
- 18.75. ausies trauminę amputaciją, S08.1;
- 18.76. trauminį ausies būgnelio plyšimą, S09.2;
- 18.77. žaizdą, pažeidžiančią gerklas ir trachėją, S11.0;
- 18.78. kaklo daugines žaizdas, S11.7;
- 18.79. gerklų srities sąnarių raiščių patempimus, S13.5;
- 18.80. ausies svetimkūnį, T16;
- 18.81. svetimkūnį prienosiniame antyje, T17.0;
- 18.82. svetimkūnį nosies landoje, T17.1;
- 18.83. svetimkūnį ryklėje, T17.2;
- 18.84. svetimkūnį gerklose, T17.3;
- 18.85. gerklų ir trachėjos nudegimą, T27.0;
- 18.86. burnos ir ryklės nudegimą, T28.0.
- 19. Gydytojas otorinolaringologas pagal savo kompetenciją turi gebėti atlikti šiuos diagnostinius tyrimus ir gydomasias procedūras:
 - 19.1. faringoskopiją;
 - 19.2. kaklo limfmazgių palpaciją, užtvarinio (sentinelinio) limfmazgio, sergant galvos ir kaklo onkologinėmis ligomis, žymėjimą;
 - 19.3. pasėlio iš ryklės paėmimą;
 - 19.4. ryklės pūlinio punkciją ir (ar) atvėrimą;
 - 19.5. ryklės migdolų lakunų praplovimą;
 - 19.6. priekinę rinoskopiją;
 - 19.7. užpakalinę rinoskopiją;
 - 19.8. nosies ertmės ir sinusų endoskopinį tyrimą (tiesia ir lanksčia optika);
 - 19.9. nosies ertmės ir sinusų mikroskopinį tyrimą;
 - 19.10. prienosinių sinusų ultragarsinį tyrimą;
 - 19.11. klausomojo vamzdžio ryklinės angos endoskopiją;
 - 19.12. nosies funkcijos tyrimą:
 - 19.12.1. rinopneumometriją;
 - 19.12.2. akustinę rinomanometriją;
 - 19.12.3. nosies ir sinusų mukociliarinio klirenso tyrimą;
 - 19.13. pasėlio iš nosies ertmės ir prienosinių ančių paėmimą;
 - 19.14. alerginių nosies mėginių atlikimą;
 - 19.15. diagnostinę viršutinio žandikaulio sinusų punkciją;
 - 19.16. diagnostinį kaktinio sinuso zondavimą, kaktinio, žandinio ančio bei klausomojo vamzdžio angų praplėtimą balionu;
 - 19.17. nosies priekinę tamponadą;
 - 19.18. nosies užpakalinę tamponadą;
 - 19.19. ausų, nosies ir gerklės, susijusių galvos ir kaklo sričių radiologinių tyrimų duomenų vertinimą;

- 19.20. otoskopiją;
- 19.21. otoendoskopiją;
- 19.22. otomikroskopiją;
- 19.23. svetimkūnio pašalinimą iš išorinės klausomosios landos;
- 19.24. ausies išplovimą ir sieros šalinimą iš ausies;
- 19.25. klausomojo vamzdžio funkcijos tyrimą;
- 19.26. klausomojo vamzdžio prapūtimą pagal Policerį;
- 19.27. klausomojo vamzdžio prapūtimus per kateterį, aparatą;
- 19.28. būgnelio judrumo tyrimus;
- 19.29. sonotubometriją;
- 19.30. būgnelio paracentezę;
- 19.31. klausos tyrimą šnabždesiu, kalba, kamertonais;
- 19.32. toninę slenkstinę audiometriją;
- 19.33. viršslenkstinius testus;
- 19.34. kalbinę audiometriją;
- 19.35. kalbinę audiometriją laisvame lauke;
- 19.36. žaislinę audiometriją;
- 19.37. regos sustiprintą audiometriją;
- 19.38. aukštų dažnių audiometriją;
- 19.39. otoakustinės emisijos registravimą;
- 19.40. sukeltųjų potencialų tyrimus;
- 19.41. BOEL testą;
- 19.42. impedansometriją;
- 19.43. klausos aparatų parinkimą;
- 19.44. vestibulinio aparato funkcijos tyrimą;
- 19.45. vestibulospinalinės funkcijos klinikinį ištyrimą;
- 19.46. spontaninio Ny ištyrimą;
- 19.47. vestibulookulinio reflekso (VOR) klinikinį ištyrimą;
- 19.48. pozicinius, provokacinius mėginius;
- 19.49. atkuriamuosius / repozicinius mėginius sergant gerybiniu paroksizminiu poziciniu galvos svaigimu (GPPV);
- 19.50. statinę / dinaminę kompiuterinę posturografiją;
- 19.51. (video)nistagmografiją: spontaninio Ny, pozicinio Ny, provokacinio Ny okulomotorinius, kalorinius, rotacinius mėginius;
- 19.52. vaizdinį impulsinio galvos pasukimo testą (vHIT);
- 19.53. raumenų sukeltųjų vestibulinių potencialų tyrimą;
- 19.54. subjektyvios regos vertikalės suvokimo tyrimą (SRVS);
- 19.55. elektrokochleografiją;
- 19.56. vestibulinę fizinę reabilitaciją;
- 19.57. galvinių nervų funkcijos tyrimą:
 - 19.57.1. skonio tyrimą;
 - 19.57.2. uoslės tyrimą;
- 19.58. netiesioginę laringoskopiją (endolaringoskopiją ir mikrolaringoskopiją);
- 19.59. tiesioginę laringoskopiją (mikrolaringoskopiją, endoskopiją);
- 19.60. laringostroboskopiją;
- 19.61. vaizdo laringostroboskopiją;
- 19.62. subjektyvų balso vertinimą (užkimimo, vaizdo analogo skales);
- 19.63. balso lauko tyrimą;
- 19.64. akustinių balso parametrų vertinimą;
- 19.65. maksimalaus fonacijos laiko vertinimą;
- 19.66. balso neįgalumo vertinimą klausimynais;
- 19.67. gerklų elektromiografiją;

- 19.68. tepinėlio iš gerklų paėmimą;
- 19.69. vaistų instiliacijas į gerklas;
- 19.70. miego tyrimo (poligrafijos, polisomnografijos) paskyrimą, duomenų vertinimą ir interpretavimą;
- 19.71. kvėpavimo sutrikimų miego metu rizikos nustatymą;
- 19.72. nuolatinės teigiamos oro srovės aparatų ar burnos įtaisų paskyrimą pacientams, sergantiems miego apnėja;
- 19.73. vaistų aerozolių instaliacijas;
- 19.74. gerklų pūlinio atvėrimą;
- 19.75. kaklo, veido audinių bei seilių liaukų tyrimą ultragarsu;
- 19.76. ezofagoskopiją, bronchoskopiją;
- 19.77. užpildų, botulino injekcijų bei lazerio panaudojimą sergant ausų, nosies, gerklės, galvos bei kaklo ligomis;
- 19.78. autologinių riebalų injekcijas sergant ausų, nosies, gerklės ligomis;
- 19.79. seilių liaukų latakų endoskopinį ištyrimą;
- 19.80. ausų, nosies, gerklės, gerklų, stemplės, kaklo srities organų ar audinių biopsiją;
- 19.81. vaistų sukeltą miego endoskopiją;
- 19.82. apsunkintą intubaciją kontroliuojant fibroskopu;
- 19.83. anestezinės medžiagos injekciją aplink galvinį nervą;
- 19.84. ašarų takų praeinamumo nustatymo procedūras.
- 20. Gydytojas otorinolaringologas pagal savo kompetenciją turi gebėti atlikti šias operacijas:
 - 20.1. ausies operacijas:
 - 20.1.1. ausies kaušelio amputaciją;
 - 20.1.2. ausies kaušelio rezekciją be plastikos;
 - 20.1.3. ausies kaušelio rezekciją su plastika;
 - 20.1.4. išorinės klausomosios landos plastiką;
 - 20.1.5. išorinės klausomosios landos cistos pašalinimą;
 - 20.1.6. išorinės klausomosios landos fistulės pašalinimą;
 - 20.1.7. preaurikulinio sinuso, fistulės ar cistos pašalinimą;
 - 20.1.8. išorinės klausomosios landos auglių pašalinimą;
 - 20.1.9. išorinės klausomosios landos polipo pašalinimą;
 - 20.1.10. išorinės klausomosios landos egzostozių pašalinimą;
 - 20.1.11. išorinės klausomosios landos osteomos pašalinimą;
 - 20.1.12. išorinės klausomosios landos stenozės ar landos atrezijos pašalinimą ir landos plastiką;
 - 20.1.13. ausies kaušelio plastiką;
 - 20.1.14. timpanotomiją (miringotomiją);
 - 20.1.15. timpanostomiją (miringotomiją su vamzdelio įdėjimu);
 - 20.1.16. ventiliacinio vamzdelio pašalinimą iš ausies;
 - 20.1.17. perforuoto būgnelio krašto eksciziją;
 - 20.1.18. intratimpanines kortikosteroidų ar gentamicino injekcijas;
 - 20.1.19. miringoplastiką;
 - 20.1.20. timpanoplastiką;
 - 20.1.21. endoauralinę atikotomiją ar atikoantrotomiją;
 - 20.1.22. antrotomiją;
 - 20.1.23. mastoidektomiją (atikoantromastoidotomiją):
 - 20.1.23.1. išsaugant landos sieną;
 - 20.1.23.2. modifikuotą radikalią;
 - 20.1.23.3. radikalią;
 - 20.1.24. mastoidektomiją su timpanoplastika;
 - 20.1.25. mastoidektomiją su timpanoplastika ir osikuloplastika;

- 20.1.26. antromastoidotomiją su drenažu;
- 20.1.27. vidurinės ausies reoperaciją (reviziją po timpanoplastikos, stapedotomijos ar mastoidektomijos);
- 20.1.28. timpanoplastiką su osikuloplastika;
- 20.1.29. osikuloplastiką autologinių kauliukų ar klausos kauliukų protezu;
- 20.1.30. būgninės ertmės reviziją;
- 20.1.31. radikalią vidurinės ausies operaciją su smegenų dangalų ir veninių ančių apnuoginimu (su punkcijomis bei incizijomis);
- 20.1.32. radikalią mastoidektomiją su speninės ataugos ląstelių ir klausomojo vamzdžio obliteracija bei išorinės klausomosios landos uždarymu;
- 20.1.33. rekonstrukcinę operaciją po radiklios ausies operacijos su osikuloplastika / be osikuloplastikos;
- 20.1.34. dalinę ar visišką smilkinkaulio rezekciją;
- 20.1.35. stapedoplastiką (stapedotomiją, stapedektomiją);
- 20.1.36. endolimfinio maišelio dekompresiją;
- 20.1.37. būgninės ertmės pleksotomiją;
- 20.1.38. veidinio nervo dekompresiją;
- 20.1.39. kochlearinę implantaciją, smegenų kamieno klausos implanto implantaciją;
- 20.1.40. kaulinio klausos aparato implantavimą;
- 20.1.41. vidurinės ausies klausos implanto implantaciją;
- 20.1.42. kochlearinio implanto, implantuoto kaulinio klausos aparato ar vidurinės ausies klausos implanto pašalinimą;
- 20.1.43. būgninės ertmės ir olos (*antrum*) reviziją ir labirinto fistulės uždarymą;
- 20.1.44. vidurinės ausies polipo pašalinimą;
- 20.1.45. sraigės langelių fistulės uždarymą ar vientisumo atkūrimą;
- 20.1.46. labirintektomiją;
- 20.1.47. medikamentinę labirinto receptorių destruktiją;
- 20.1.48. prieangio nervo perpjovimą;
- 20.1.49. paruošti translabirintinį, retrosigmoidinį, transtemporalinį, transkanalinį priėjimą prie vidinės ausies;
- 20.1.50. endoauralinį kaukolės pamato gerybinių ir piktybinių auglių šalinimą;
- 20.1.51. vidurinės ausies ir kaukolės pamato gerybinių ir piktybinių auglių šalinimą per speninę ataugą ir smilkinkaulį;
- 20.1.52. klausomojo vamzdžio funkcijos atkūrimo operacijas;
- 20.1.53. klausomojo vamzdžio lazerinę tuboplastiką;
- 20.1.54. klausomojo vamzdžio balioninę tuboplastiką;
- 20.1.55. pusratinio kanalo dehiscencijos plastiką;
- 20.2. nosies ir prienosinių ančių operacijas:
- 20.2.1. svetimkūnio pašalinimą iš nosies ertmės;
- 20.2.2. nosies ertmės sąaugų pašalinimą;
- 20.2.3. nosies ertmės sąaugų pašalinimą įterpiant stentą;
- 20.2.4. kraujavimo iš nosies stabdymą, atliekant tamponadą ar elektrokoaguliaciją;
- 20.2.5. chirurginį kraujavimo iš nosies stabdymą:
- 20.2.5.1. perrišant ar klipsuojant priekines ar užpakalines etmoidalines arterijas endonazaliai ar transorbitaliai;
- 20.2.5.2. perrišant ar klipsuojant viršutinio žandikaulio arteriją transantraliai arba kakle;
- 20.2.5.3. nosies pertvaros gleivinės atsluoksniavimą;
- 20.2.6. nosies ertmės ir (arba) nosiaryklės, kaukolės pamato ištyrimą taikant biopsiją;
- 20.2.7. nosies ertmės pažeidimo šalinimą;
- 20.2.8. apatinių ar vidurinių nosies kriauklių dalinį ar visišką pašalinimą;
- 20.2.9. pogleivinę apatinių ir vidurinių kriauklių konchotomiją;
- 20.2.10. apatinių (vidurinių) kriauklių ultragarsinę dezintegraciją;

- 20.2.11. apatinių (vidurinių) kriauklių elektrokoaguliaciją ar diatermiją;
- 20.2.12. nosies pertvaros pogleivininę rezekciją;
- 20.2.13. septoplastiką;
- 20.2.14. nosies pertvaros kristotomiją (spinotomiją);
- 20.2.15. nosies pertvaros perforacijos plastiką vietiniais pertvaros audiniais, rekonstrukciją, uždarymą implantais;
- 20.2.16. rinoplastiką – nosies rekonstrukciją panaudojant šonkaulio, ausies kaušelio kremzlę, temporalinę fasciją;
- 20.2.17. nosies korekciją donoro transplantantu;
- 20.2.18. rinoseptoplastiką;
- 20.2.19. funkcinę rinoseptoplastiką;
- 20.2.20. išorinio ir vidinio nosies vožtuvo plastiką;
- 20.2.21. nosies korekciją autotransplantantu;
- 20.2.22. nosies korekciją osteotomijomis;
- 20.2.23. nosies pertvaros kremzlės priekio išnirimo pašalinimą (plastiką);
- 20.2.24. nosies ertmės dugno cistos pašalinimą;
- 20.2.25. nosies fistulių pašalinimą;
- 20.2.26. nosies polipų pašalinimą (polipektomiją);
- 20.2.27. infundibulotomiją su medialine ar apatine antrostomija / be medialinės ar apatinės antrostomijos;
- 20.2.28. priekinę etmoidektomiją su medialine antrostomija / be medialinės antrostomijos, su frontotomija / be frontotomijos;
- 20.2.29. užpakalinę etmoidektomiją;
- 20.2.30. etmoidektomiją su medialine antrostomija / be medialinės antrostomijos, su frontotomija / be frontotomijos;
- 20.2.31. sfenoetmoidektomiją su medialine antrostomija / be medialinės antrostomijos, su frontotomija / be frontotomijos;
- 20.2.32. sfenoidotomiją;
- 20.2.33. frontotomiją;
- 20.2.33.1. Draf I–III tipų endonazalinę frontotomiją;
- 20.2.33.2. radikalią frontalinio ančio operaciją;
- 20.2.33.3. radikalią frontalinio ančio operaciją su sinuso sklerozavimu;
- 20.2.34. kaktinio ančio radikalią operaciją su drenu į *ductus nasofrontalis*, jį išplatinus;
- 20.2.35. kaktinio ančio trepanaciją;
- 20.2.36. kaktinio ančio radikalią operaciją su smegenų dangalo akiduobės turinio apnuoginimu (punkcijomis ar incizijomis);
- 20.2.37. kaktinio sinuso priekinės ir užpakalinės sienos plastiką;
- 20.2.38. kaktinio ančio kanalo zondavimą (ir dilatavimą);
- 20.2.39. transantralinę / transnazalinę sparninio nervo neurektomiją;
- 20.2.40. burnos-žandinio ančio (oroantralinės) fistulės uždarymą;
- 20.2.41. kaulo transplantaciją į žandinį antį;
- 20.2.42. radikalią etmoidektomiją su osteoplastiniu lopu;
- 20.2.43. kitas prienosinių ančių procedūras;
- 20.2.44. žandinio ančio radikalią Koldvel-Luko operaciją;
- 20.2.45. žandinio ančio Denkerio operaciją;
- 20.2.46. žandinio ančio Muro operaciją;
- 20.2.47. lateralinę rinotomiją;
- 20.2.48. medialinę maksilektomiją;
- 20.2.49. priėjimą prie sinusų, nosiaryklės atkeliant vidurinės veido dalies audinius;
- 20.2.50. prienosinių ančių cistų pašalinimo operacijas;
- 20.2.51. choanų atrezijos pašalinimą (choanų plastiką);
- 20.2.52. nosies auglių pašalinimą;

- 20.2.53. lūžusių nosies kaulų repoziciją;
- 20.2.54. endonazalinį ašarų maišo atvėrimą;
- 20.2.55. endonazalinę orbitos dekompresiją;
- 20.2.56. endonazalinę optinio nervo dekompresiją;
- 20.2.57. orbitotomiją su biopsija arba ekscizija;
- 20.2.58. akiduobės egzenteraciją daugiadalykės gydytojų komandos sprendimu;
- 20.2.59. endonazalinę kietojo smegenų dangalo plastiką;
- 20.2.60. endonazalinį meningocelių ir encefalocelių šalinimą;
- 20.2.61. endonazalinį gerybinių ir piktybinių kaukolės pamato auglių šalinimą;
- 20.2.62. endonazalinę kaklinės nugaros smegenų dalies dekompresiją;
- 20.3. ryklės ir gerklų operacijas:
- 20.3.1. abipusę tonzilektomiją;
- 20.3.2. abscestonzilektomiją;
- 20.3.3. vienpusę tonzilektomiją;
- 20.3.4. adenoidektomiją;
- 20.3.5. kraujavimo stabdymą po tonzilektomijos ir adenoidektomijos;
- 20.3.6. tonzilių arba adenoidų biopsiją;
- 20.3.7. nosiaryklės auglių pašalinimą;
- 20.3.8. ryklės auglių pašalinimą;
- 20.3.9. tracheotomiją (tracheostomiją);
- 20.3.10. antgerkliaus cistos pašalinimą kontroliuojant mikroskopu;
- 20.3.11. antgerkliaus cistos pašalinimą kontroliuojant endoskopu;
- 20.3.12. balso klosčių auglių pašalinimą kontroliuojant mikroskopu ar endoskopu;
- 20.3.13. balso klosčių mazgelių pašalinimą kontroliuojant mikroskopu ar endoskopu;
- 20.3.14. gerklų nepiktybinių darinių pašalinimą kontroliuojant mikroskopu;
- 20.3.15. balso klosčių dekortikaciją kontroliuojant mikroskopu ar endoskopu;
- 20.3.16. pointubacinės granulomos pašalinimą kontroliuojant mikroskopu;
- 20.3.17. chordektomiją kontroliuojant mikroskopu;
- 20.3.18. dalinę chordektomiją kontroliuojant mikroskopu;
- 20.3.19. vedeginio gumburo šalinimą;
- 20.3.20. užpakalinę chordotomiją;
- 20.3.21. laringofisūrą;
- 20.3.22. krikotirotomiją;
- 20.3.23. balso klosčių šoninę fiksaciją (laterofiksaciją);
- 20.3.24. balso klostės vidinę fiksaciją (medializuojančią tiroplastiką);
- 20.3.25. laringektomiją;
- 20.3.26. dalinę laringektomiją;
- 20.3.27. gerklų pūlinio atvėrimą;
- 20.3.28. biopsiją iš gerklų;
- 20.3.29. išplėstinę (ekscizinę) biopsiją iš gerklų;
- 20.3.30. gerklų stenozės ir poklostinės stenozės šalinimą;
- 20.3.31. uvulopalatoplastikas;
- 20.3.32. uvulotomiją;
- 20.3.33. palatofaringoplastikos ir modifikuotos ryklės operacijas;
- 20.3.34. minkštojo gomurio radiodažnuminę termoabliaciją;
- 20.3.35. liežuvio šaknies operacijas;
- 20.3.36. radiodažnuminę termoabliaciją;
- 20.3.37. liežuvio tonzilių šalinimą;
- 20.3.38. liežuvio šaknies stabilizavimą siūlu;
- 20.3.39. liežuvio šaknies pakėlimą;
- 20.3.40. pogleivinės dalies liežuvio glosektomiją;
- 20.3.41. *n. hypoglossus* stimulatoriaus implantaciją;

- 20.3.42. *m. genioglossus* patempimo operaciją;
- 20.3.43. kitas liežuvio atkūrimo procedūras;
- 20.3.44. burnos ertmės pažeidimo biopsiją, inciziją ir drenavimą;
- 20.3.45. kitas burnos, gomurio arba liežuvėlio ekscizines procedūras;
- 20.3.46. poliežuvinio kaulo pakabinimo operacijas;
- 20.3.47. kaklo selektyvią ar radikalią limfonodektomiją;
- 20.3.48. gerklų rekonstrukcinę operaciją;
- 20.3.49. ryklės rezekciją;
- 20.3.50. ryklės defektų plastines ir rekonstrukcines operacijas;
- 20.3.51. atvirą chordektomiją;
- 20.3.52. gerklų stentavimą;
- 20.3.53. laringotomiją;
- 20.3.54. balso klosčių raumenų miotomiją radiodažnumine termoabliacija;
- 20.3.55. kitas gerklų raumenų miotomijos;
- 20.4. akies ir jos priedų operacijas:
 - 20.4.1. akiduobės egzenteraciją;
 - 20.4.2. vokų operacijas, operuojant veido odos, veido daubų navikus (su plastika / be plastikos) daugiadalykės gydytojų komandos sprendimu;
- 20.5. burnos ertmės ir dugno operacijas:
 - 20.5.1. burnos ertmės ir dugno rezekcijas esant navikams (su plastika / be plastikos) daugiadalykės gydytojų komandos sprendimu;
 - 20.5.2. liežuvio amputaciją;
 - 20.5.3. liežuvio rezekciją;
 - 20.5.4. liežuvio rezekciją su plastika;
 - 20.5.5. dalinę faringektomiją;
 - 20.5.6. dalinę faringektomiją su daliniu liežuvio pašalinimu;
 - 20.5.7. dalinę faringektomiją su visišku liežuvio pašalinimu;
 - 20.5.8. kito ryklės pažeidimo eksciziją;
- 20.6. kaklo operacijas:
 - 20.6.1. kaklo cistų pašalinimo operacijas;
 - 20.6.2. kaklinės stemplės dalies rezekciją;
 - 20.6.3. kaklinės stemplės dalies plastines, rekonstrukcines operacijas;
 - 20.6.4. kraujagyslių operacijas: *v. jugularis* ir *a. carotis* rezekcijas ir jų šakų perrišimą, kaniuliaciją:
 - 20.6.4.1. endonazalinį ar transorbitalinį akytkaulio arterijų perrišimą;
 - 20.6.4.2. endanazalinį pleištinės gomurio arterijos ir jos šakų klipsavimą;
 - 20.6.4.3. transantralinį žandinės arterijos perrišimą;
 - 20.6.5. viršutinių kvėpavimo takų ir virškinimo trakto viršutinės dalies pažeidimo eksciziją;
 - 20.6.6. parafaringinio pažeidimo eksciziją per kaklinę prieigą;
 - 20.6.7. pasikartojančio arba persistuojančio parafaringinio pažeidimo eksciziją per kaklinę prieigą;
 - 20.6.8. nosiaryklės pažeidimo šalinimą;
- 20.7. žandikaulių operacijas esant navikams (su plastika / be plastikos) daugiadalykės gydytojų komandos sprendimu:
 - 20.7.1. žandikaulių rezekcijas;
 - 20.7.2. žandikaulių rekonstrukcines operacijas;
- 20.8. seilių liaukų operacijas:
 - 20.8.1. seilių liaukų visiškas / dalines rezekcijas;
 - 20.8.2. seilių liaukų endoskopiją su intervencija / be intervencijos;
- 20.9. skydliaukės ir prieskydinių liaukų operacijas:
 - 20.9.1. nevizišką tiroidektomiją, vienpusę (subtotalinę lobektomiją);

- 20.9.2. visišką (totalinę) skydliaukės lobektomiją, vienpusę;
 - 20.9.3. nevisišką (subtotalinę) tiroidektomiją, abipusę;
 - 20.9.4. visišką (totalinę) tiroidektomiją;
 - 20.9.5. skydliaukės liežuvinio kanalo cistos eksciziją;
 - 20.9.6. nevisišką (subtotalinę) paratiroidektomiją;
 - 20.9.7. visišką (totalinę) paratiroidektomiją;
 - 20.9.8. kitas skydliaukės ir prieskydinės liaukos procedūras;
 - 20.10. trachėjos operacijas:
 - 20.10.1. tracheopunkciją;
 - 20.10.2. trachėjos rezekciją;
 - 20.10.3. rekanalizaciją;
 - 20.10.4. plastiką;
 - 20.10.5. trachėjos stentavimą;
 - 20.10.6. balso protezavimą;
 - 20.11. odos, odos priedų ir minkštųjų audinių operacijas:
 - 20.11.1. biopsijas;
 - 20.11.2. ekscizijas;
 - 20.11.3. ekstirpacijas;
 - 20.11.4. defektų plastiką vietiniais audiniais;
 - 20.11.5. defektų plastiką dermatominiais lopais;
 - 20.11.6. defektų plastiką miokutaniniais lopais ir kt.;
 - 20.12. operacijas lazeriu, robotinę chirurgiją;
 - 20.13. kriochirurgines operacijas;
 - 20.14. elektroeksciziją, destrukciją, koaguliaciją;
 - 20.15. rekonstrukcines galvos ir kaklo operacijas naudojant vietinius, sritinius ir laisvus lopus esant galimybei dirbant komandoje kartu su plastinės ir rekonstrukcinės chirurgijos gydytojais;
 - 20.16. persodinti odos, kremzlės, kaulo ir kitus audinius iš įvairių kūno vietų.
-

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [V-1476](#), 2019-12-18, paskelbta TAR 2019-12-19, i. k. 2019-20609
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. kovo 23 d. įsakymo Nr. V-146 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 54:2004 „Gydytojas otorinolaringologas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ pakeitimo